

**«Каспий» тауар биржасы
Акционерлік қоғам**

26.08.2022 ж.
«Каспий» Тауар Биржасы» АҚ
Директорлар кеңесінің
хаттамасымен бекітілген

**«Каспий» Тауар Биржасы» АҚ
Биржалық сауда ережелерін, ішкі
құжаттарын бұзғаны үшін
брокерлерге, дилерлерге тәртіптік
ықпал ету шараларын қолдану
қағидалары**

2022ж.

 CASPY COMMODITY EXCHANGE	«Каспий» тауар биржасы» АҚ биржалық сауда ережелерін, ішкі құжаттарын бұзғаны үшін брокерлер мен дилерлерге тәртіптік ықпал ету шараларын қолдану қағидалары	
		1-ші нұсқа 2-ші бет/ 4 беттен

1. Жалпы ережелер

- 1.1. «Каспий» Тауар Биржасы» АҚ-ның биржалық сауда ережелерін, ішкі құжаттарын бұзғаны үшін брокерлерге, дилерлерге тәртіптік ықпал ету шараларын қолдану қағидалары (бұдан әрі - Қағидалар) Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 4 мамырдағы «Тауарлық биржалар туралы» Заңына (бұдан әрі - Заң), Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің м.а. 2015 жылғы 30 наурыздағы № 280 «Биржалық сауда ережелерін бекіту туралы» бұйрығына (бұдан әрі - Биржалық сауда ережелері) сәйкес биржа мүшелеріне тәртіптік ықпал ету шараларын белгілеу мақсатында әзірленді.
- 1.2. Осы Қағидаларда биржалық сауда ережелеріне сәйкес терминдер мен олардың анықтамалары қолданылады.
- 1.3. Тәртіптік ықпал ету шарасы - бұл Тараптар арасында жасалған биржалық сауданы ұйымдастыру қызметтерін көрсету туралы шарттың, биржалық сауда ережелерінің, Биржадағы сауданы реттейтін басқа да ішкі құжаттардың талаптарын бұзғаны үшін Биржа мүшесі - брокерге, дилерге қолданылатын және Биржа мүшесі үшін биржалық саудаға қатысуға белгілі бір шектеулер мен басқа да жағымсыз салдарларды туындататын санкция.

2. Жауапкершілік түрлері (санкциялар)

- 2.1. Тауарлық биржа Тараптар арасында жасалған биржалық сауданы ұйымдастыру қызметтерін көрсету туралы шартта, Биржалық сауда ережелерінде, биржалық сауданы реттейтін Биржаның өзге де ішкі құжаттарында көзделген шарттарды бұзғаны үшін Биржа мүшесіне қатысты келесі санкцияларды қолдануға құқылы:
 - 1) ескерту;
 - 2) айыппұл;
 - 3) белгілі бір уақыт аралығында биржалық саудаға қатысу құқығынан айыру;
 - 4) тауар биржасындағы аккредитацияны алты ай мерзімге тоқтата тұру;
 - 5) Биржа мүшесі ретінде аккредитацияны тоқтату.
- 2.2. Биржа мүшелері тарапынан жіберілуі мүмкін бұзушылық түрлері:
 - 2.2.1. Биржа саудасын ұйымдастыру бойынша қызмет көрсету шартының, Тауар биржасы мен Биржа мүшесі арасында жасалған; ҚР «Тауарлық биржалар туралы» Заңының; Биржалық сауда ережелерінің, биржалық сауданы реттейтін өзге салалық заңнаманың; сондай-ақ тауар биржасының ішкі құжаттарының шарттарын бұзу, оның ішінде:
 - 2.2.2. Биржа мүшесі берген өтінімнің биржалық саудаға қойылатын талаптарға сәйкессіздігі;
 - 2.2.3. Биржа мүшесінің өтінімді беру мерзімдерін бұзуы;
 - 2.2.4. Биржалық саудадан тауарды сату (сатып алу) өтінімдерін алып тастау (қайтарып алу) немесе оларды түзету мерзімдерін бұзу;
 - 2.2.5. Биржа мүшесінің саудаға қатысу рұқсаттарын уақытылы бермеуі;
 - 2.2.6. Алдағы аукцион немесе биржалық сауда туралы хабарландыруды жариялау мерзімдерін бұзу;
 - 2.2.7. Биржалық тауарды сату (сатып алу) өтінімі тиісті өтінімдер тізіліміне енгізілген биржа мүшесінің трейдерінің, Биржаны алдын ала хабардар етпестен, биржалық саудада болмауы.

 CASPY COMMODITY EXCHANGE	«Каспий» тауар биржасы» АҚ биржалық сауда ережелерін, ішкі құжаттарын бұзғаны үшін брокерлер мен дилерлерге тәртіптік ықпал ету шараларын қолдану қағидалары		
		1-ші нұсқа	3-ші бет/ 4 беттен

- 2.2.8. Биржа мүшелерінің биржалық сауда барысында бағаға манипуляция жасауы;
- 2.2.9. Биржалық мәміле бойынша есепті, биржалық шартты, мәмілелер тізілімін Биржаның ішкі құжаттарында белгіленген мерзімде қол қоймау;
- 2.2.10. Биржа мүшесінің биржалық саудаға қойылған тауар туралы, жасалған биржалық мәмілелер бойынша міндеттемелерді орындау туралы, сондай-ақ өзге де жалған мәліметтер ұсынуы;
- 2.2.11. Биржалық шартты, биржалық шартқа қосымша келісімді, биржалық шартты (биржалық мәмілені) бұзу туралы келісімді тіркеуге ұсыну мерзімін бұзу;
- 2.2.12. Биржалық мәмілені жасаған және биржалық шарттың тарапы болып табылатын Биржа мүшесінің мәміле бойынша міндеттемелерді орындамауы және/немесе тиісінше орындамауы;
- 2.2.13. Биржалық шарттың тарапы болып табылмайтын Биржа мүшесінің өз клиентінің биржалық мәміле бойынша міндеттемелерін орындауын қамтамасыз етпеуі (тиісінше қамтамасыз етпеуі);
- 2.2.14. Өтінімдерді орналастыру және мәмілелер жасау үшін сауда жүйесіне секундына екі реттен астам жүгіну жылдамдығы бар деректерді автоматтандырылған жедел өңдеу және беру технологиясын, сыртқы бағдарламалық-техникалық жүйелерді пайдалану;
- 2.2.15. Стандартты аукцион жүйесіне қорытынды есептерді тіркеу белгіленген уақытын бұзу, қорытынды есептерді уақытылы тіркемеу;
- 2.2.16. Клиентке қатысты тауар биржасында тиісті тіркеуді жүргізу үшін белгіленген құжаттар тізбесін ұсынбау және/немесе уақытында ұсынбау;
- 2.2.17. Іскерлік этика кодексiнiң ережелерiн бұзу;
- 2.2.18. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөнiндегi үлгiлiк стандарттардың ережелерiн бұзу;
- 2.2.19. Биржалық алымды төлеу жөнiндегi мiндеттеменi орындамау және/немесе тиiсiнше орындамау, бұл мерзiмi өткен төлем сомасының әрбiр кешiктiрiлген күнi үшiн 0,15% мөлшерiнде айыппұл салуға әкеп соғады.

3. Айыппұлдарды салу тәртібі мен мөлшерлері

- 3.1. Дисциплинарлық ықпал ету шаралары тауар биржасының жазбаша шешімімен, тауар биржасының мүшесі тарапынан бұзушылықтар анықталған жағдайда қолданылады.
- 3.2. Осы Ережелердің 2.2.1-тармағының ережелерін Биржа мүшесі бұзғанын анықтауды тауар биржасы дербес немесе Биржа мүшесінен алынған ақпарат негізінде жүзеге асырады.
- 3.3. Дисциплинарлық ықпал ету шараларын қолдану туралы шешім қабылдау кезінде тауар биржасы, егер орынды деп тапса, осындай бұзушылықтарға жол берген Биржа мүшесінен тиісті ақпарат пен түсініктемелер сұратуға құқылы.
- 3.4. Тауар биржасынан тиісті сұрау түскен жағдайда Биржа мүшесі белгіленген мерзімде барлық түсініктемелерді және қажет болған жағдайда барлық талап етілетін құжаттаманы ұсынуға міндетті. Тауар биржасы алынған түсініктемелерді талдай отырып, тиісті дисциплинарлық ықпал ету шарасын қолдану туралы шешім қабылдайды.

 CASPY COMMODITY EXCHANGE	«Каспий» тауар биржасы» АҚ биржалық сауда ережелерін, ішкі құжаттарын бұзғаны үшін брокерлер мен дилерлерге тәртіптік ықпал ету шараларын қолдану қағидалары		
		1-ші нұсқа	4-ші бет/ 4 беттен

3.5.Биржа мүшесі осы Ережелердің 2.2.1-2.2.19-тармақтарында көзделген талаптарды, бірақ олармен шектелмей, бұзған жағдайда, Тауар биржасы оған ескерту жасауға немесе 5 (бес) МРП-дан 30 (отыз) МРП-ға дейін айыппұл салуға, не болмаса биржалық саудаға қатысу құқығынан екі айға дейін айыруға құқылы.

3.6.Биржадағы мүшелікті тоқтату немесе тоқтатпау - бұл Биржа мүшесі болып табылатын биржалық сауда қатысушысына келесі жағдайларда қолданылатын санкция:

3.6.1. Қазақстан Республикасының биржалық сауданы реттейтін заңнамасын бұзу;

3.6.2. «Тауарлық биржалар туралы» ҚРЗ, Биржалық сауда ережелері және Биржаның өзге де ішкі құжаттарының талаптарын бұзу, сондай-ақ осыған ұқсас бұзушылықтар үшін Биржа санкция қолданғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасау.

Белгілі бір мерзімге Биржадағы мүшелік тоқтатылған жағдайда, осы мерзім өткеннен кейін ол автоматты түрде қалпына келтіріледі.

3.7.Биржа мүшесі ретінде аккредиттеуді тоқтату немесе тоқтамау сондай-ақ Тауар биржасына мүше болу үшін аккредиттеу жөніндегі нұсқаулықта көзделген және биржаның тиісті шешімімен бекітілген негіздер бойынша жүзеге асырылады.

3.8.Санкцияларды қолдану кезінде Тауар биржасының уәкілетті тұлғасы мыналарды ескереді:

1) жасалған бұзушылықтың сипаты;

2) бұзушылықтың қайталануы;

3) қолданылатын санкцияның түрі мен мөлшерін айқындауға әсер ететін жауапкершілікті жеңілдететін және (немесе) ауырлататын өзге де мән-жайлар.

3.9.Айыппұл Биржадан тиісті хабарламаны (шешімді) алған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде биржалық сауда қатысушысы тарапынан Биржаның есеп айырысу шотына аударылуы тиіс.

3.10. Айыппұл төленген күн ретінде ақша қаражатының Биржаның есеп айырысу шотына түскен күні есептеледі.

3.11. Айыппұл сомасын аударуға байланысты шығыстар Биржа мүшесінің есебінен жүргізіледі.

3.12. Биржа мүшесі айыппұлды белгіленген мерзімде төлеу жөніндегі міндетін орындамаған жағдайда, Биржа оның өтінімдерін қабылдаудан бас тартуға және айыппұл сомасы толық төленгенге дейін оны биржалық саудаға қатыстырмауға құқылы.

3.13. Биржалық саудаға қатысу құқығынан айыру түріндегі санкция қолданылған жағдайда, Биржа мүшесі көрсетілген мерзім ішінде бұл құқықтан айырылады. Осы мерзім аяқталған соң, Биржа мүшесі белгіленген тәртіппен биржалық саудаға қатысу құқығын қайта алады.

3.14. Биржа мүшесіне санкция қолдану оны жасалған биржалық мәміле және биржалық сауданы ұйымдастыру қызметін көрсету шарты бойынша міндеттемелерін орындаудан босатпайды.